

რედაქცია

ბელის-მოწერა... თუ ვინაა... 9 მან. სამის თვის... 3 მან. 5 მან. ერთის თვის... 1 მან.

# დროება

გამოდის ყოველ-ღვე ორშაბათს გარდა

შანი განცხადებისა

დადის... 1 კაპ... 8 კაპ... თუ საქმე... და შეამოკლებს... გაცხადება... 1 მან.

ნახმარ წლის ხელის-მოწერა.

## „დროება“

ღირს კაცზავნით 5 (ხუთი) მანეთი

ხელის-მოწერა მიიღება: ტფლისში — გალაგინის პრესბუქტზე, თ. ივ. კ. მთუთის სასტუმროში, გლეხის ქვემოთ. მთუთისში — ჭილაძეების წიგნის მაღაზიაში. ქაქაქას ვარუჟი მცხეთა-მთიანეთის ადრესი: Тифлисъ, редакция „Дрозда“.

## სალიანის

თევზაულის მაღაზიაში

დადის... თევზაული: ჯირბის... იანი და ფათმაიის მთელი ზურ-... გირვანქა ხუთ-ხუთ შაუკათ. ში იმყოფება მამამშოვის ქრ... ლის ქვეშ. (3—2)

## ტელეგრაფი

კუთარბურლი, 23 ივნისს, ზეტერ-... ფრანცუზული ოფიციალური... გვანცობებს: რადგან სოკო-... ბანკები სარგებლობენ იმით, რომ ხანჯ აქციებს სტემენ, ისეთ აქციებს, რომლის ფასიც გამცხადებულ (მინსლურ) ფასზეა დას, ამის გამო ფანანსთ მინსტრმა მოახდინა განკარგულება, რომ შექმდეს ამ განკარგულების აქციები მხოლოდ იმ პირობით იქმნენ გამოცემულნი, რომ იმითა ფასი ბირჟის ფასს არ აღემატებოდეს და რაც ჩვეულებრივ ფასზე მომეტებული შემოუვა ბანკს ამ აქციების გასაღებათ, ეს მომეტებული ფული ბანკის შიშის ფულს მიე-ტრას. ეს განდაწვევტილება ყვე-... დასწრეზად კაევის საადგილ-მაშუ-... ბანკსად მოაფანეს სისრულე-...

ძვეკასიის აქეთა მხარეში დიდი ხნიდამ ყოფილა ლაპარაკი აღძრული; ბო-ლოს საქმე იქამდინ მისულა, რომ, ღ. მ. ნამესტნიკის შუამდგომლობით, ძვეკასიის კომიტეტს, რომელიც პე-ტერბურლში იყო, მოუხდენია ვან-კარგულება და სამინისტრო რჩევას გადაუწყვეტია მინიჭება ამ უფლები-სა ძვეკასიის აქეთა მხრის მცხოვრებთა-თვის.

მიწერა-მოწერა ამ საგნის შესახებ ყოფილა ამ ორის წლის წინეთ, მაგ-რამ ჩვენს საზოგადოებას დღემდის, ვგონებ, არც კი შეუტყვია.

რატომ არ ყოფილა სისრულეში მოყვანილი ეს კეთილი გარდაწყვე-ტილება? აი რას ამბობენ ამაზე:

ამ საქმის სისრულეში მოყვანა დაუწყიათ ბაქოს ქალაქიდან. თადგან ჩვენში ერობა არ გახლავთ შემოღე-ბული, არჩევა ამ თანამდებობაზე და-სანაზნავ კანდიდატებისა ეკუთვნის ადმინისტრაციას. ბაქოს ადმინისტრა-ციას დაუნიშნავს სამი კანდიდატი ამ თანამდებობაზე და წარუდგენათ აღ-გილობრივ ოლქის სასამართლოსა-თვის და მათ რიგისამებრ ტფ. სუდებ-ნის პ.ლატისთვის. ბაქოს ადმინისტრა-ციასა და ოლქის სასამართლოს შო-რის დიდი უკმაყოფილება ყოფილა. ეს მიზეზი იყო თუ სხვა, არ ვიცით, ღმერთმა უწყის, მაგრამ ოლქის სა-სამართლომ დაუმტკიცა მაშინდელს ნამესტნიკს უფარგიობა ადმინისტრა-ციისაგან დანიშნულ კანდიდატებისა და სთხოვეს კიდევ შეჩერება ამ უფ-ლების მინიჭებისა იმ მიზეზით, რომ ხალხი ვერ ისარგებლებს ამ უფლე-ბითო!..

ეს შუამდგომლობა პატივდებაში იყო მიღებული და თუმცა იყო გა-მოცხადებული: „იყოს სისრულეში მოყვანილიო“, მაგრამ აქ ბრძანეს: „ღარჩეს სისრულეში მოუყვანელიო“.

მაგრამ ესლანდელმა ჩვენმა მთავარ-მმართველმა, რომელიც ყურადღებას აქცევს ჩვენი მხრის საქმეს და მის სა-ჭიროებაზე ზრუნავს, მიაკცია ყურად-ღება ამ საგანსაც და მოსწერა მუ-თაისის გუბერნატორს დაუყოვნებლივ მოიყვანოს სისრულეში ეს საქმე.

მთუთისის გუბერნატორი, მოგე-სნებათ, ძლიერ გონიერი და წინ-დახედული კაცია. ნაცვლად მისა, რომ თვითონ აღერჩია კანდიდატები ავ თანამდებობაზე, წინადადება მისცა თვითონ მომრიგებელ მოსამართლეთა მთუთისის ოლქის სასამართლოს თავს-მჯდომარის შემწეობით, რომ მათ თვითონ აღერჩიათ საიმედო პირები ამ თანამდებობაზე და წარედგინათ მისთვის.

აი ამაზე მოუვიდათ მთუთისის გუ-ბერნიაში ყველა მოსამართლეებს ქა-ლალდი.

მის აღარჩევენ იგინი, ანუ რას იტყვიან ამ წესის შემოღებაზე, ჩვენ არ ვიცით; მაგრამ ბევრი კი არა გა-მოვიდეს-რა, ვგონებ, თუ თვითონ საზოგადოებამ ამ საქმეზე არაფერი სთქვა. ჩვენი მთავარ-მმართველი ძლიერ მონდობილი ყოფილა, რომ ეს წესი ჩვენში მალე იქმნეს შემო-ღებული, მაგრამ ვინ იცის რას მოახ-სენებენ მას თავისა და საზოგადოების მხრით...

ასე განლაგეთ საქმე. მხლა დრო და რიგია, რომ ჩვენმა ნასწავლ მო-სამართლე და მეკანონე პირებმა ავ-ვისხნან: რაში მდგომარეობს საპატიო მომრიგებელი მოსამართლის თანამ-დებობა? რა სარგებლობის მოტანა შეუძლია მის შემოღებას ჩვენში? და დროა თუ არა ამ უფლების მინიჭების ხალხისადმი? დ—დ—ქ.

### დღიური

ამ ორი კვირის წინათ ერთს მოსკო-ვის გაზეთში დაბეჭდილი იყო ტფი-ლისიდან გაზავნილი კორრესპონდენ-ცია, რომლის დამწერი მთავრობას ურჩევდა, რომ რუსეთიდან განძეე-ბული ებრაელები ძვეკასიაში გაიო-გზავნეთ, აქაურ სომხებს, რომელთა-განაც ხალხი ერთი შევიწროებულია, კარგ მეთოქეობას, შეჯიბრებას გაუ-წყვევენ ვაჭრობაში და ამით იქნება ხალხს ცოტაც არის შეღავათი მიიცი-სო.

ალბათ, ეს ამბავი შეუტყვია ზო-გიერთ ტფილისელ ვაჭრებს, დაფა-ცურებულან, შეშინებულან, მართლა არ გაუწყრესთ ღმერთი და აქეთენ არ გადმოსახლდნენ ებრაელი ვაჭრე-ბიო, მოუგროვებიათ თავიანთი შუ-რავა და დაუწყრიათ ტფ. შალაქის რჩევასთ თხოვნა, იშუამდგომლეთ უმაღლესის მთავრობის წინაშეო, რომ რუსეთიდან ჩვენს ქვეყანაში არ გარდ-მოასახლონ ურიებიო.

ჯერ-ჯერობით მხოლოდ ასე მშრა-ლად მოგვიყვას ჩვენ ეს საკვირველი

ამბავი; შემდეგში კა ამ სგნის შესა-ხებ დაწერილებით მოვილაპარაკებთ მკითხველთა.

ჩვენ მივიღეთ ბ. პ. შშიკაშვილისა-გან შემდეგი წერილი გაზეთში დასა-ბეჭდათ:

„ბატონო რედაქტორი! როგორც ქართულის ენის მასწავლებელი აქაურ საქალბო ინსტიტუტისა საქიროდ ვრაცხ ქეშმარიტების აღდგენას იმ შე-ნიშვნის გამო, რომელიც „დროების“ 129 ნომერში ყოა ქართულის ენის ეგზემენის შესახებ. ამისთვის გთხოვთ ეს წერილი დამიბეჭდოთ.

„შემოხსენებულ შენიშვნაში ნათ-ქვამია, რომ კურს შესასრულებულ ქალებს წელს ქართული ენის ეგზა-მენი არ დაუტკრიათო;“ ინსტიტუტის მთავრობას საქიროდ არ დაუნახავსო.

ინსტიტუტს მთავრობამ ქართუ-ლის ეგზამენის საქმე მემომანდო, ასე რომ ეგზამენის დანიშვნა, ანუ მის ნაცვლად წლის ბალებით მოსწავლეთ მკოდინარობის გადაწყვეტა ჩემს ნე-ბა-ყოფლობაზე იყო დამოკიდებული. მე უკანასკნელი ვიჩიე. ამ გვარად, წელს თუ ჩემის საგნის ეგზამენი არ მოხდა, ეს ჩემის დასკვნით მოხდა; არც არავისიმი და არც რომლისამე ინსტიტუტს მთავრობის დაბრკოლე-ბის მიზეზით. ზეტ. უმიკავშირდია.

23 თიბათვის.

ათას ნაირი ხმები ისმის გრაფ ლორის-მელიქოვის თაობაზე: ხან ამბობენ, რომ პეტერბურლში იმი-ტომ მოიწვიესო, რომ რალაც უმაღ-ლესი თანამდებობა უნდა მიანდონო; ხან პარ-და-პირ ასახელებენ, რომ მი-ნისტრთა რჩევის თავმჯდომარედ ინიშნებაო; ხან შინაგან მინისტრა-თაო და სხვ. ახლა კიდევ ამბობენ, რომ გრაფს სამხედრო მინისტრად და-ნიშნვას უპირებენო.

არც ერთი ეს ხმა საფუძელიანი და მართალი არ უნდა იყოს; ამ გვარ ხმების გაერცვლებაში იხატება მხო-ლოდ რუსულ გაზეთებისა და საზო-გადოების მომეტებული ნაწილის სურ-ვილი და ნატვრა, რომ გრაფ ლორის-მელიქოვს მიეცეს რომელიმე მაღა-ლი, გადღენიანი თანამდებობა რუსე-თის მმართველობაში.

სხვათა შორის ჩვენს გაზეთშიაც იყო ამას წინათ დაბეჭდილი ის ამბა-ვი, რომ ბაქო-ტფილისის რკინის გზა მომავალ 1 ივლისისათვის სრულიად მზად იქნება და გაიხსნება კიდევცაო. მაზ. „ბაქოს ცნობებში“ იწერებია

ახლა, რომ ეს ტყუილია, 1 ივლისამდინ ხიდების გათავებას ვერ მოასწრებენო და ამის გამო გზის გახსნას ამ დროისათვის არ უნდა მოველოდეთო.

\* \*

მრთს ახირებულს ამბავს გეწერენ მუთისიდან: ამბობენ, ვითომც თავად-აზნაურთა უკანასკნელ ყრილობის დროს „მოლაღობის“ სახელწოდებულ თ. ალმ. ნიქარაძის ქალებს, კ-ნა ს. წ-ისას და კ-ნა ნ. მ-სას ნოტარიუსის წესით უარი უთქვამთ თავის მამის მემკვიდრეობაზედ.

კათოლიკის სკოლაზედ

„დროებაში“ წავიკითხეთ სტატია ტფილისის კათოლიკების სკოლის მდგომარეობაზედ. ძრიელ გვიამა. როგორცა ჰგავს, სკოლებისათვის ჯეროვანი ყურადღება მიუქცევიათ, როგორც ზედამხედველს, აგრეთვე მრევლსაც.

დღევანდელ დღემდე კათოლიკის სკოლები დაფუძნებული იყვნენ სხვა საფუძველზედ და სხვა მიმართულებაზედ. არც მათი საფუძველი, არც მათი მიმართულება არ ეთანხმებოდა დროების მოთხოვნილებას. პირველი ადგილი ამ სკოლებში ლოცვებს და საქრისტიანო მოძღვარობას ეჭირა; არა თუ პირველი ადგილი, სასწავლო საგნებიც თითქმის მეტი არა ყოფილა-რა. შესწავლაც ამ საგნებისა იმ გეარ წესით იყო, როგორც ისტორია წარმოგვიდგენს საშუალ საუკუნოებში: დაზნაობა სიტყვა-სიტყვით და აზრის გაუგებლობა. ამას მოყვებოდა გრძელი და მოსაბეზრებელი წრთენა მასწავლებლისაგან. შმაწვილების გონება იყო უძრავი, მხოლოდ მგხსიერება იყო ძალ-დატანებით ვარჯიშობაში.

შველამ კარგად ვიცით, რა შედეგი აქვს ამ გეარ სისტემას სწავლებიას. სხვათა შორის აქედამ წარმოსდგა ის სამწუხარო მოვლინება კათოლიკეებში, რომ იმათი ყმაწვილები, რომელნიც იზრდებოდნენ გიმნაზიებში, ვერ ასრულებდნენ სწავლას; უმეტესმა მათგანმა დაბალ კლასებშივე მიატოვეს სწავლა. მუთისის გიმნაზია შესარულა მხოლოდ ათიოდე კათოლიკემ.

მუთისის კათოლიკე სკოლების დაარსება თითქმის იმ დროს მოხდა, როდესაც დაარსდა ტფილისის სკოლა. დასაწყისი აქვს მჭიდვებულ საუკუნეში. პირველ დაწყებდგან სკოლები არ იყვნენ ორივე სქესისათვის. კათოლიკე პატრები ასწავლიდნენ მხოლოდ ვაჟებს; ქალების გაზდა მინდობილი ჰქონდათ მოხუცებულ ქალებს, რომელნიც თვეში ერთ აბაზათ და საოსტატოთ (როცა ქალი გათხოვდებოდა, ქმარი ვალდებული იყო აღმზრდელისათვის მიეცა საჩუქარი ან ფული, ან ნივთი. ამ საჩუქარს „საოსტატოს“ ეძახიან. საოსტატო განსაზღვრილი არ იყო; დამოკიდებული იყო ქალ-ვაჟის მდგომარეობაზედ) ასწავლიდნენ ქართულ წერა-კითხვას,

ლოცვებს, საქრისტიანო მოძღვარებას და ხელ-საქმობას. ამ მანდილოსნების სკოლებში უფრო კარგად მიდიოდა საქმე, ვინც სამრევლო სკოლებში. აქ არ იყო არც დიდი ძალდატანება, არც ცემა-ტყევა (ხუნდი და ფლანა, ორი ინკვიზიციური იარაღი) და არც სხოლასტიკური წრთენა. თუმცა ამ ქალების სკოლებში გონება რჩებოდა უსაზრლოთ, მაგრამ ხელ-საქმობის სწავლება მაინც უნაყოფოდ არ რჩებოდა ყმაწვილ ქალებისათვის.

სამრევლო საქალებო სკოლა მუთისში დაარსდა მუთისის კათოლიკე ეკკლესიის მიცვალებულ წინამძღვრის ღონ-ანტონის დროს. ტფილისში კი ესლა დაარსებულია.

მუთისის ახლანდელი საეჯო და საქალო სკოლები თითქმის დაფუძნებულია ამ დროების მოთხოვნილებაზედ. საღმეთო წერილის და საქრისტიანო მოძღვარების გარდა ასწავლიან იმ საგნებს, რომელნიც შეადგენენ პირველი-დაწყებით სწავლას საზოგადოდ ყველა სკოლებში. მართული ენა, რუსული ენა, არითმეტიკა, მოკლე საზოგადო და საეკკლესიო ისტორია, საზოგადო გეოგრაფია და ხელ-საქმე შეადგენენ სკოლის საგნებს. საეჯო სკოლა ყოველ წლივ ამზადებს ყმაწვილებს საშუალო სასწავლებლებისათვის.

საქალო სკოლაში საქმე უფრო კარგად მიდის, რადგანაც საშუალობა მეტი აქვს. ამ სკოლისათვის შედგენილია ქალებისაგან ქველ-მომქმედი საზოგადოება. წევრნი ამ საზოგადოებისა იხდიან სკოლის სასარგებლოდ წელიწადში თუთხმეტ მანეთს. ჩვენ არ ვიცით რიცხვი საზოგადოების წევრებისა, მაგრამ, როგორც ს.ანს, ბეერი უნდა იყვნენ, რადგან სასწავლებელს შეუძლია იყოლიოს კარგდ მოწზადებულნი ერთი ზედამხედველი და სამი მასწავლებელი ქალები.

სრულებით სხვა სურათს წარმოგვიდგენს აქაური საეჯო სკოლა. იმას არა აქვს არავითარი საშუალება; მხოლოდ რამოდენიმე მშობლები იხდიან თავიანთი შეილები სწავლისათვის წელიწადში 15 მანეთს. ღარიბების შეილებს-კა არავითარი გადასახალი არ აძვეთ და არც ეკუთენით.

მრველი გულ-გრილათ არის საეჯო სკოლაზედ. არც კერძო შემწეობა და არც ქველ-მომქმედი საზოგადოება ამ სკოლისათვის არ არსებობს.

— რათ შევეწვიეთ, საცა ჩვენი შეილი არ იზრდება! ხშირად გაიგონებთ იმ ბატონებისაგან, რომელთაც ამ სკოლაში არ ზრდიან თავიანთი შეილებს. მა ესმისთ, ვერ გაუგიათ ის უბრალო ქვემარტება, რომ ყოველი ყმაწვილი არა-მხოლოდ მშობლების შეილია, არამედ საზოგადოებისაც, რომ მათი კეთილ-დღეობა საზოგადოების კეთილ-დღეობა არის.

საეჯო სკოლაში მხოლოდ ერთი მასწავლებელია, თუმცა მიუცილებელია საქირაო ორი მაინც იყვეს.

საქირაო ამ სკოლის პრ.გრაჰმის და წესების შეცვლაც. მაგრამ დღეს მხოლოდ საშუალობის მოპოვებაა საქირაო, რადგან სხვათა შორის, საშუალობაზედ არის დაფუძნებული ყოველი სკოლის საქმის წარმატება. ჩვენი თავდაზნაურების სკოლების წარმატება უფრო იმითი აიხსნება, რომ თითო-კლასიან პირველ-დაწყებით სკოლებზედ წელიწადში იხარჯება თექვსმეტ ათას მანეთამდინ.

იქველი გვაქვს, ამ საგანს ყურადღებას მიაქცევენ ის კათოლიკები, რომელნიც თვისი მდგომარეობით და შეძლებითაც შეუძლიან ამ საქმის თაოსნობა. ზნეობითაც ვალდებული არიან დაეხმარონ ამოდენა ღარიბ ყმაწვილებს. რა კეთილი უნდა მოუტანოს ჩვენ საზოგადოებას ღარიბის შეილებმა, თუ მათ არ მიიღეს რამე სწავლა, ცხოვრებაში გამოსაყენებელი? თუ კი მეროპაში კათოლიკები არ ზოვავენ არავითარ საშუალობას ღარიბების აღსაზრდელათ, ჩვენ, ქართველი კათოლიკეები, რად უნდა ჩამოვრჩეთ ჩვენ თანა-მარწმუნეთა, როცა საშუალებაც ნებას გვაძლევს და გარემოებაც, რომ ვიქონიოთ კარგად გამართული სკოლები!

აღ. აკოფოვაკი.

ქ. ქუთაისი, 22 ივნისს.

წერილები რედაქტორთან

ბატონო რედაქტორო!

მე-119 ნომერში თქვენი პატივცემულ გახეთის „დროებისა“ მე წავიკითხე, სხვათა შორის, მზურგეთი-დამ კორრესპონდენტია, რომელშიაც მოყვანილია უმართლო ცნობა, რომ ვითომც მის ყოვლად-უსამღვდელოესობას ბუჩიის ეპისკოპოსს პლექსანდრეს მისვლისა-თანავე ბუჩიაში დაეარსებინოს საქალებო საეპარქიო სკოლა, რომლისათვის კდეც აღთქმას თავის მხრით ყოველ წლიური შეწევნა ხუთასი მანეთისა.

რადგან ეს ცნობა და ზოგიერთი სხვებიც, მოყვანილნი ამ კორრესპონდენტიაში, არის უმართლო ცნობა და რადგან ამ გეარ უსაფუძვლო ცნობების გავრცელება ბეჭდის საშუალებით არ მოუტანს გურიაში სკოლის დაარსების საქმეს არავითარს სარგებლობას, არამედ დიდ ვნებასაც, ამისთვის მე, ზედ-მოწვევით მცოდნე გარემოებისა, საქიროდ ვრცხ ალვადგინო ქვემარტება.

ამ უკანასკნელ რეა წლის განმავლობაში მთელი მზურგეთის საზოგადოება და თვით სოფლის თავდაზნაურობაც შეტის-მეტ გულ-მოდგინეთ ზრუნავდა, რომ აღმოეჩინა ჯეროვანი საშუალება დასაარსებლად ქ. მზურგეთში რიგიანის საქალებო სკოლისა. ამ მიზნის მისაღწევნელად საზოგადოებამ დანიშნა კომიტეტი გენერალ-ლეიტენანტის თ. ლევან ბუჩიელის მეუღლის თავმჯდომარეობით.

ასავე დროს იქმნა შეკრებილი მზურგეთის მცხოვრებლებისაგან სკო-

ლის დაარსების მიზნით შეკრებილი ათასი შეილები მანეთი აქვს მიმართული მყოფს მზურგეთის მახრის როსს ლენერალ-მაიორს ივანე გორის-ძეს მახრამოვს, ხოლო მანათი მის მოადგილეს ახლანდელ მახრის უფროს თ. მტია ლ... ეს უკანასკნელი ათასი მანეთი შეკრებილი ბარონ ბეიკინგის დროს იმისი განსაკუთრებით მიეცა...

შეგონა ახლად ჩამოსული მზურგეთისი და ზემოხსენებული კომიტეტი მიიღებენ სხვა ყოველ სიტუაციას შომებს აღსარულვებლად საზოგადოებრივად სკოლის დაარსებისათვის უმეტეს რომ მატერიალური შეალება და საზოგადოების თანხმობა სრულს იმედს აძლევდა ამ შემთხვევაში. მაგრამ ამ უკანასკნელი სამი წლის განმავლობაში მახრის უფროსს და არც კომიტეტს არა უზრუნავს-რა ამ სამართო მის აღსარულვებლად.

თუ რა საქირაო არის ბუჩიის რიგიანი საქალებო სასწავლებელი ზედ არ ვსთვლით-საქიროდ ვრცხ ლაპარაკს; ვიტყვი მხოლოდ, რომ დღემდის აქ ქალების აღზრდას ჰქონდა მიქცეული არავითარი ყურადღება, როგორც ჩვენი საზოგადოებრივის გამო, აგრეთვე იმის გამო, რომ ჩვენ მოკლებული ვიყავით საქალებო სასწავლებელსა. თუმცა ქალების ახალ თაობა სწავლულობაშია და სხელ-საქმე მაგრამ ეს ისეთი უმეწელო რამ იყო, რომ იმაზედ ლაპარაკი არა ღირს. ამ გეარად ჩვენი დედობრივი სქესი არ გვეზრდებოდა სკოლის საშუალებით ისეთი, რომ შემძლე ყოფილიყვნენ გარდაცული მომავალ ახალ თაობისათვის სიყრმე-დამე ჩვენი ძველი და ახალი ცხოვრების მდგომარეობა და მოთხოვნილება და მიეცა მისთვის პირველ დაწყებითი ჯეროვანი ზნეობითი და გონებითი მიმართულება.

ამ გეარ სამწუხარო მდგომარეობა ვიყავით სწორეთ, როცა ჩამობრძნდა მისი უსამღვდელოესობა ბუჩიის ახალი ეპისკოპოსს პლექსანდრე. საზოგადოება მზათ იყო ყოველ გეარ შესაწირავისათვის, მხოლოდ საქირაო იყო რიგიანი მოთავე ამ საქმეში-ნიციატორი. მოვლად-სამღვდელო მოვლისათანავე იგრძნო ეს საზოგადოების საქირება და განიზრახა აღსრულვება ჩვენი წლითი-წლამდე მომდინარე სურვილისა. მან შეკრიბა საზოგადოება და გამოუცხადა, რომ ის სურვილი და გულთ თანაუგრძნობს ამ მაღალ აზრს, რომელიც შეეხება საზოგადოების მხრით საქალებო სკოლის დაარსებას. მოიწოდა აქაური სამოქალაქო სასწავლებლის ზედამხედველი და მასწავლებლები, აგრეთვე საზოგადოების მოწინავე პირები და, შემდეგ ხანგრძლივი მოლაპარაკებისა, გადასწყვიტეს გახსნა სკოლისა ერთი კვირის განმავლობაში.



საქრო ფული ათსი მანათი მზათ  
და საზოგადოებას. შოვლად სამ-  
ლომ აღუთქვა თავის მხრით თა-  
ხარჯით დაქრავება ამ სასწაე-  
ლისთვის სახლისა. პადევაც და-  
განცხადება მის ყოვლად-უსამ-  
ლოგობისაგან საზოგადოებისად-  
ათა ყველა მშობლებს მიეყვანათ  
ქალები სასწაელებელში  
შულ დღეს და მას ჰსურდა პა-  
ლის გარდახდის შემდეგ გაისხნა  
წაელებელი.

(დასასრული შექმნა)

რედაქტორო! „დროების“ №122  
დაბეჭდილი სტატია ბელაგორის  
სტატიაში მომხდარ ჩხუბის თაობაზე.

როგორც ერთი მოსამსახურეთაგა-  
ნემო-აღნიშნულს სტანციასზე და  
დღილად მკოდნე მომხდარის ჩხუ-  
ვა, ვალად გრაცხ გაცნობოთ ნამ-  
დღი გარემოება მომხდარის ჩხუბისა.

და საქმე რასში განხლდათ:

11 მაისს, ნაშუადღეის მესამე საა-  
შემდეგ, მობრძანდა ბელაგორის  
სტატიაში ბ. მ. ბაკნაძე, რომელსაც  
მოჰკვა რამოდენიმე თავის სახლი-  
ები და მეგობრები. მსენი მობ-  
რძენ ქორწინებდგან დამაშასადა-  
დამეთანხმებით, რომ მრავალი  
თავი იყო აქაური გამოჩენილი  
პოლიკაურის“ თეთრი ღვინით შე-  
ლობებული...

მოვიდნენ თუ არა სტანციასში, მათ  
ქმნეს ყვირილი და უმართებულა-  
ც ეჭირათ თავი განსაკუთრებით  
სტანციების ალების დროს; მაგრამ  
ათთვის არამც თუ წინააღმდეგი სიტ-  
უა, არამედ უბრალო შენიშენაც  
თავის უკარგებია. როდესაც გათა-  
ბილეთების გასყიდვა, სტანციის  
შემდეგელი გავიდა თავის კანტო-  
რადგან გარეთ და გაჩერდა იქვე კან-  
ტორის კარებთან; ამ დროს ბ. მ.  
ბაკნაძემ აიღო სტაქანი, ბოთლი  
წლით და სტაქნიდამ ნაწური წყა-  
ლი შეაქცია სტანციის უმფროსს. სხა-  
ლა, რომ მას ეს განზრახვით არ უქ-  
ნა, რადგან ისინი ერთმანეთს ვერცკი  
ცნობდნენ; მაგრამ საქმე იქილგან  
ბრძოლადა, რომ ბ. ბაკნაძეს ბოდი-  
ში არ მოუთხოვია, თუმცა ზემოხსენ-  
ებული კორრესპონდენტი ამტკიცებს,  
რომ ბაკნაძე ორჯერ მოითხოვა ბო-  
დიში, ეს ტყუილია.

როდესაც ბაკნაძემ წყალი შეასხა  
სტანციის უმფროსს, რუსულად; „რო-  
დესაც წყალს ასხამთ, უნდა შეხედოთ  
სათყენ და ვის ასხამთ“ მან უთხრა.  
ამ სიტყვებზე ბაკნაძე მივირდა სტან-  
ციის უმფროსს, რომელიც კანტორა-  
ში უკვე შემოსული იყო, და უნდო-  
და გრაფინკა თავში დაეკრა. ამ დროს  
ბაკნაძე თქვა: მე, ჟანდარმი, თანაშემწე  
სტანციის უმფროსისა და სხვანიც.

ბაკნაძემ უნდოდა გაეყვანა ბაკნა-  
ძე კანტორიდან უწესოების მოხდე-  
ლისათვის; მაგრამ ის გაძალდა და ჟან-  
დარსაც უთავაზნა... ამ დროს მე მი-  
ვიდნენ და ვთხოვე ძმაობით, რომ დამ-

შვილებულიყო და გამომყოლოდა გა-  
რეთ. ჩემს თხოვნას დასლო პატივი  
და მართლაც გამომყვა გარეთ; მაგ-  
რამ ახლა იმის მეგობრებსა და ჟან-  
დარს შეექნა ჩხუბი.

ამ დროს მატარებელმაც მოატანა,  
გამშველებლებიც გაჩნდნენ და კიდევ  
გააშველეს.

ბ. ტყეშელაძე.  
სტ. ბელაგორა.

### ქართული ისტორია

#### X

ვიზანტიის პოლიტიკის ხასიათი.—  
სომხეთის დასწავლება მეოთხე სუკ-  
გასულს ვიზანტიელთა და სპარსთა-  
გან.—სომხური ლიტერატურა.

შველამ ვიცით, რა სასტიკი ბრძო-  
ლა აუტეხა კერპთ-მსახურებამ ახალ-  
დანიერგოს ძრისტეს სარწმუნოებას.  
მართალია, ამ უკანასკნელმა სძლია  
და დაამხო ისა, მაგრამ ამითი იმას  
განსაცდელი მაინც არ ასცილებია.  
ჩვენის აზრით, კერპთ-მსახურებაზე  
უფრო საშიში იყვნენ იმისთვის ჯერ  
ცეცხლის-თაყვანის მცემელთ აღსარე-  
ბა, რომელიც თითქმის ერთსა და  
იმევე დროს გაძრივდა, და შემდეგ  
იმისა მაჰმადის სჯული. პოლიტიკუ-  
რი მიმართულება ცეცხლის-მსახურ-  
თა და ძრისტეს მორწმუნეთა მე-IV  
საუკუნეიდამ ხელში ეჭირა ორს უმ-  
თავრეს სახელმწიფოს ვიზანტიას და  
სპარსეთს. იმათში ვიზანტია იყო წარ-  
მომადგენელი ქრისტიანობისა, სპარ-  
სეთი სასანიდების დროს ცეცხლის  
მსახურებისა. წარმატება ერთისა თუ  
მეორისა იმაზე იყო დამოკიდებული  
თუ რომელი ამ ორთა სახელმწიფო-  
თაგანი მომეტებულს ხერხს აღმოიჩინე-  
და ურთიერთის ბრძოლის ასპარეზ-  
ზე.

ვიზანტიის იმპერია დააფუძნა მოს-  
ტანტინე ლიმა, რომელმაც 329  
წელს დაამყარა შეზღვევა თავისი  
რეზიდენცია მოსტანტინეპოლი ანუ  
„ახალი რომი“ იმ განზრახვით, რომ  
უახლოვდა ყოფილიყო ძრისტეს სჯუ-  
ლის მოწინააღმდეგე სასანიდებთან,  
რომ აქედამ იმას გულსმოდგინებით  
თვალ-ყური ედევნა იმათი პოლიტი-  
კის მიმართულებისა და მოძრაობისა-  
თვის. ასპარეზად ამ ორის პოლიტი-  
კისა იყო მე-IV, V და VI საუკ. გან-  
მავლობაში მცირე აზია, სომხეთი  
და საქართველო. საუბედუროდ, მოს-  
ტანტინეს შემკვიდრებმა ვერ შეითვი-  
სეს ღირსეულად იმისი აზრი და ვერ  
მისცეს იმის იმპერიას ის ძალა, რომ-  
ელიც საჭირო იყო ქრისტიანობის  
დასაცველად. ჩვენ რომ ვიზანტიის  
პოლიტიკური წყობილება სპარსეთის  
წყობილებას შეუთანასწოროთ, მაშინ,  
უშველია, უპირატესობას ამ უკანას-  
კნელს მივცემთ. თუმცა ვიზანტია  
სწავლა—ხელოვნებით დიად მალა-  
იღვა სპარსეთზე, მაგრამ იმისი ეთნო-  
გრაფიული ნიადაგი შეიცავდა სხვა-  
და-სხვა გაცალკევებულ ტომთა, რომ-  
ელთა შორის ერთად ერთი კავშირი  
იყო ძრისტეს სჯული და არა ერთ-  
გვარი შთამომავლობა, ეს უმთავრე-  
ნი

ძალა ყველა სამეფოსი. ბარდა აზისა,  
სხვა გარემოებების ასუსტებდა ვიზან-  
ტიას: იქ სამეფო დინსტიის ცვლა-  
ლება არ იყო იშვითი, იქ ტახტის ისა-  
კუთრებდა ხან ერთი ხან მეორე სხვა-  
და-სხვა ტომის შთამომავალი გვარი.  
ამ გარემოებამ დააბადა ხშირი ბრძო-  
ლა ტახტის მემკვიდრეთა შორის და  
არეულობა თვით იმპერიაში. ამას და-  
ერთო სარწმუნოებრივი მწვალებლო-  
ბა—პროისისა, მაკედონისა და სხვა-  
თა მრავალთა, რომელნიც თავის  
მხრით აღელვებდნენ ხალხს და არ-  
ყვედნენ შინაგან წყობილებას. აქ უმ-  
თავრესი საგანი ყურადღებისა იყო იმ-  
პერატორებისა და საზოგადოების მხრივ  
საღვთის მეტყველო და საეკლესიო  
მსჯელობა, სამღვდელთა დასთა კრე-  
ბები, დევნულობა ქრისტიანეთა ერე-  
სებისა და არა პოლიტიკური მოაზრე-  
ბა და ღონის ძიების გამოძიება ბარ-  
ბაროსებთ წინააღმდეგ, რომელნიც  
ყოვლის მხრით ემუქრებოდნენ და  
სწეწდნენ იმპერიას. სულ სხვა გვარ  
სურათს წარმოგივლენს ვიზანტიის  
მოწინააღმდეგე სახელმწიფო: ამ სა-  
ხელმწიფოს შეადგენდა თითქმის ერთი  
და იგივე მკვიდროდ მოფენილი ტომი  
სპარსნი, ერთგულნი და მიმყოლნი  
სასანიდების დინასტიისა. სასანიდების  
სამეფო სახლი არ შერყეულა და არ  
დაცემულა, სანამ ის არ დაამხვეს მე-VII  
საუკ. მუსულმანებმა. სასანიდებმა არა-  
თუ შეიკავეთ სპარსები, ყოველი  
ღონის ძიებაც მოიხმარეს, რომ იმათ  
უცხო-ტომნი შეეთვისებინათ. სასანი-  
დებმა ისიც მოახერხეს, რომ საკუთა-  
რის გაღვინის ვასაერცვლებლად თა-  
ვისი სახლის წევრებივე დასვეს მეფე-  
ებად როგორც საქართველოში, აგ-  
რეთვე სომხეთში. ერთმა სასანიდთა-  
განმა, როდესაც შემთხვევა მოიპოვა,  
ვიზანტიის იმპერატორი დაიყოლია  
387 წელს იმისთანა უგუნურს მოქ-  
მელებზე, რომელიც სრულიად ეწი-  
ნააღმდეგებოდა როგორც ქრისტიან-  
ობის სარგებლობას, აგრეთვე თვით  
ვიზანტიის ინტერესს. ეს მოქმედება  
იყო სომხეთის სამეფოს დაგლეჯა სა-  
მუდამოდ ორ ნაწილად.

ამ ისტორიულ შემთხვევას დიდი  
შედეგი ჰქონდა როგორც სომხეთის-  
თვის, აგრეთვე საქართველოსთვის,  
ამისთვის საჭიროა ჩვენ მკითხველს  
გარკვევით უამბოთ იმისი გარემოება.  
როგორც ვიცით, ძრისტეს სარწმუ-  
ნობის გავრცელებამ სომხეთში და  
საქართველოში ორივე ეს ქვეყანა  
დაახლოვა და დაუკავშირა საბერძ-  
ნეთს და ამასთანავე საშიშარ მტრად  
აღმოუჩინა იმათ სპარსეთი. სპარსეთი  
და ვიზანტია შეუდგნენ ერთი ერთმა-  
ნეთის ცილებას სომხეთისა და საქარ-  
თველოს გამო. ეს ცილება იწყობა  
სომხეთით. ამ საგანზე ბერძენებისა და  
სომხების მწერლებმა გადმოგვცეს შე-  
მდეგი ფაქტები.

როდესაც ქრისტიანობის შემომტა-  
ნი სომხეთში ტირდატ II მოკვდა,  
სომხეთი აირია: სომხეთის თავადნი,  
მეტადრე რომელნიც ძველ სარწმუ-  
ნობაში ღარჩნენ, გადგებიან და თავის

მეფესთან დამოკიდებულებას უნდა შე-  
ტენ. ორი იმათგანნი—სპარსეთის  
პრეზიუნი და ჩრდილო მხარეს და  
ბაკურ არწრუნი სამხრეთს მხარეში  
მეფეებად აღიარებენ თავის თავს და  
სპარსთა შემწევობით აზრებენ სხვა-  
და-სხვა ნაწილს სომხეთისას. შმ. ბრი-  
გოლის შევილის მარდანეზ კათალი-  
კოზის და სხვათა სამღვდელთა და სა-  
ერო პირთ შუამდგომლობით მოს-  
ტანტინეპოლის იმპერატორი თავის  
მხრით ჯარს მიაშველებს ტირდატის  
მემკვიდრეს ხოსრო II, რომელიც თავის  
სპასხეტის მიხე მამიკონის მოღ-  
ვაწევობით სანადრუეს განდევნის სპარ-  
სეთში, ბაკურს მოჰკლავს, აღელვებულს  
სომხეთს დაამშვიდებს და მამის  
ტახტზე დაჯდება. შემდეგ ხოსროს  
სიკვდილისა კათალიკოზი მარდანეზი  
სომხეთის გამკვებას მიანდობს პრე-  
ვირ ქამსარაკანს, რომელიც იყო სპარ-  
სეთის არშაკიდების ტომ-ნათესავი და  
თვითონ ხოსროს მემკვიდრეს ღირანს  
მოსტანტინეპოლში წაიყვანს, რომ  
იმპერატორს მისთვის მამის ტახტი გა-  
მოსთხოვოს. ამ დროს სპარსეთის მე-  
ფე შაბურ II, რომელსაც ჰსურს სომ-  
ხეთის მეფედ თავისი ძმა დააგვირგვი-  
ნოს, ამ უკანასკნელს თავის მხედრო-  
ბით სომხეთში შეჰგზავნის, მიგრამ აქ  
იმას შეეშობის არშაკირი, სძლევს და  
განდევნის უკანვე. ღირანი უკანვე  
დაბრუნდება მოსტანტინეპოლიდამ და  
დაუბრუკოლებლივ თავის სამკვიდრო  
სამეფოს დაიკავებს. მაგრამ 16 წლის  
უფლობის შემდეგ შაბური იმას მუხ-  
თლობით დაატყვევებს და დააბრმავებს.  
ამ შემთხვევის გამო იმპერატორი სომ-  
ხეთში გაჰგზავნის თავის ჯარს, რომ-  
ელიც არშაკირის თანა-ზიარით შა-  
ბურს დაამარცხებს. შემდეგ შაბური  
ღირანს თავისუფლად გაისტუმრებს  
სომხეთში და იმის შეილს არშაკ III,  
338 წელს მეფედ აღიარებს. იმპერა-  
ტორიც დასთანხმდება.

თავ და პირველად არშაკი ერთ-  
გულად მსახურებს შაბურს და უა-  
ველს შემთხვევაში. ბერძენის წინა-  
აღმდეგ შემწევობას აძლევს. იმპერა-  
ტორი იმის დასაჯვლად ჯარსა ჰგზავ-  
ნის. შეშინებული არშაკი კათალი-  
კოზის ნერსეს I შუამავლობით იმას  
შენდობას მოსთხოვს და ხარკს აღუ-  
თქვამს. არშაკი შეერთავს იმპერატო-  
რის მოსტანტინის ნათესავს ოლიმპიას  
და შაბურს გაუდგება. შაბური დიდ  
ძალას შემოჰკრებს, სომხეთზე გაემ-  
ხედრება და ქალაქს ტიგრანაგერტს  
ანუ ამიდს დაიჭერს. ამასთანავე სომ-  
ხეთის თავადნი, გულ-მოსულნი არ-  
შაკის მტარვლობით აეშლებიან იმას  
და არშაკი დევნილი მიჰმართავს სა-  
ქართველოს; თან ახლავს ერთად-ერ-  
თი ერთგული სპასხეტი მასავ მამიკო-  
ნი. უკან დაბრუნდება მართველების  
მხედრობით და აშლილ თავადებს და-  
ამარცხებს; კათალიკოზი ნერსესიც  
თავის მეცადინეობით დაუმშვიდებს და  
დაუახლოვებს იმათ, ვარდა მერუჟან  
არწრუნისა და შაჰან მამიკონისა, რომ-  
ელიც ძრისტეს სარწმუნოებას უარ-  
ჰყოფენ და განიღვტვიან სპარსეთში

**შაბურთან.** დამკვიდრება თუ არა ტახტზე არაშავი უმუხტობებს თანადებს, დაეცემა იმათ და ააოხრებს; მამარაკანის სახლს თითქმის სრულყოფილი ამოსწევებს და მხოლოდ მცირედი იმისნი წევრნი გადარჩებიან და ბერძნებს მიჰმართვენ. თავადნი ხელახლა აღიჭურვიან და შემწეობას მოსთხოვენ სპარსეთის მეფეს, რომელიც ამ შემთხვევით ისარგებლებს და სამხეთში შევა. არშავის სპასეტი მასაგ მამიკონი დამარცხება. არშავი გაემგზავრება შენდობის მოსათხოვად შაბურთან, რომელიც დაიჭერს და დაატუსაღებს როგორც არშავს, აგრეთვე მასაგს.

დ. ბაქრაძე  
(გაგრძელება)

**თვილის საშუალო**

ავათმეფეები მიიღესან დილის რვა საათიდან თორმეტ საათამდის.

**რ. შაბათს** განაღვიბი და ლისიცი—შინაგან ავათმეფობისა; კელდიში სიფილისტიკური და სირურგიული ავათმეფობისა; ბასუტოვი—ბუბიაობის, ქალების და უმწვილებს ავათმეფობისა; ბაბაევი მარღვების სისუსტის და შინაგან ავათმეფობისა.

**სამ შაბათს.** მინკევინი—სირურგიული ავათმეფობისა; ლისიცი—შინაგან ავათმეფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და სირურგიული ავათმეფობისა; ბასუტოვი—ბუბიაობის, ქალების და უმწვილებს ავათმეფობისა; ბაბაევი და დანიელ-ბეგოვი—მარღვების სისუსტის და შინაგან ავათმეფობისა.

**ოთხ შაბათს.** ლისიცი და მირმანოვი შინაგან ავათმეფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და სირურგიული ავათმეფობისა; ბასუტოვი—ბუბიაობის ქალების და უმწვილებს ავათმეფობისა; ბაბაევი—მარღვების სისუსტის ავათმეფობისა.

**ხუთ შაბათს.** ლისიცი—შინაგან ავათმეფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და სირურგიული ავათმეფობისა; ბასუტოვი—ბუბიაობის, ქალების და უმწვილებს ავათმეფობისა; ბაბაევი—მარღვების ავათმეფობისა.

**შარა სკეგს.** მინკევინი—სირურგიული ავათმეფობისა; ლისიცი, მირმანოვი და დანიელ-ბეგოვი—შინაგან ავათმეფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და სირურგიული ავათმეფობისა; ბასუტოვი—ბუბიაობის, ქალების და უმწვილებს ავათმეფობისა; ბაბაევი—მარღვების სისუსტის ავათმეფობისა.

**შაბათს.** ლისიცი—შინაგან ავათმეფობისა; კელდიში—სიფილისტიკური და სირურგიული ავათმეფობისა; ბასუტოვი—ბუბიაობის, ქალების და უმწვილებს ავათმეფობისა; ბაბაევი—მარღვების სისუსტის ავათმეფობისა.

**განსხალებანი**  
მართვლი სტუდენტი  
მამბს გაკვეთილებს.  
პდრესი — შვერდოვის აგენტოში.

**ვალაზია**

სალანის თევსეულისა

უცნადას საზოგადოებას, რომ მას ახლად მიიღო სალანში მარტში დაჭერილი თევსეული საგანგებოდ მოძებნული და ისეილება წვრილად და მარტივად. აქვე ისეილება ყოველ დღე მონაწილე თევსეული. მალაზია იმეფება თამამოვის ქარვასლის ქვეშ.

(12—5)

ახალი მართული

**კარაბალინი**

ისეილება **ტვილისში:** შვერდოვის და გრიჭოვის წიგნების მალაზიაში; **მუთისში:** მურადოვის და ჭილაძის წიგნების მალაზიაში.

ფასი ძლიანის ერთი მანეთი.  
(3—3)

გამღვე დღიურად და თვეობით იაფათ მებლიროვან ოთახებს, სასულად

**„ლივალია“**  
გოლოვინის პროსპექტზედ.  
(20—11)

**ინგლისის ვალაზიაში ახლად მიღებული** დიდ ძალი ჩაი პირველი მოკრეფისა 30% უკეთესი, ვიდრე სხვაგან. იქვე იმუშავა: შარუსინა 40 კაბ. დაწყებული; სტაქნები, ბაკლები 10 კაბ—დამ; პადნოსები 5 კ.—დამ, მურაბა და ალბომები ნახევარ ფასად და სხვ.

(100—93)

**მართვლი ვალაზიაში ნათარგმნი მოთხრობანი**  
წიგნი მეორე.  
ისეილება **ტვილისში:** შვერდოვთან, ჩარკვიანთან და ბრიჭოვის წიგნის მალაზიაში (ბალის პირ-და-პარ).  
**მუთისში:** შილაძის და ნიკოლაძის მალაზიაში.  
გორში: მ. ძერესელიძესთან.

ტვილისის

**კანტორა**

რუსეთის მსღვეველ და ბარგის მზიდავ საზოგადოებისა (страхованія и транспортированія) გადავიდა სასახლის ქუჩაზე, დ. ხ. სარაჯოვის სახლებში.

(2—2)

მერვე კლასის გიმნაზიელი აძლევს გაკვეთილებს ადრესი „დროების“ რედაქციაშია.  
(6—6)

ლაიბეკლა, გამოვიდა და ისეილება თფილისის წიგნის მალაზიაში  
იზავ-არაკნი  
პრილოვისაგან და სიბრძნე-სიცრუდგან გალექილი თ. რ. კრისთვასა.

ლაიბეკლა და ისეილება  
**ქურეშ**

**მარაგის შვილის მოთხრობა,**

მეთოთხმეტე ნაწილი.  
მსურველთ შეუძლიანთ მოითხოვონ შარვლის ნაწილიდან ვიდრე უკანაკნელ ნაწილიდან მელიქი შვილის სტამბაში, ბატონ ნიკო პოლაძესთან.

ბრიჭოვის წიგნის მალაზიაში (ბალის პირ-და-პარ) და ბ-ნი იონანის სიანთან (ოკრუქის სუდის ქვემოთ) ისეილება წერა-კითხვის საზოგადოებრივად მოკრება:  
წითელი ფარანი, ფასი 15 კ.  
ხატურა — — — 10 კ.

ლაიბეკლა და ისეილება ბრ. ჩარკვიანის ქართული წიგნის მალაზიაში  
**თამარ დედოფალი**  
შედგენილი  
კ. ბ — შვილისაგან  
გამოცემა  
წაქ. ჭიჭინაძისაგან  
ფასი ერთი აბაზი.

**ისქიღვაბი**  
თფილისის წიგნის მალაზიაში ახლად გამოშული რუსულს ენაზე წიგნი.  
**Грузинскія крестьянскія грамоты, крѣпостные и судебные акты, грамоты и письма грузинскихъ и персидскихъ царственныхъ особъ.** (Материалы для исторіи древной Грузии).  
сост. Д. П. Пурцеладзе.  
მუთისში ისეილება შილაძეების მალაზიაში.  
ფასი ერთი მანეთი

ფ ა ბ რ ი კ ა

**მათა ბუხთა ვარშავაში**  
Братья Бухъ въ Варшавѣ

ფურცლებსა, მავთულასა და სხვა-და-სხვა ხელოვნებისა.  
ახალი ვერცხლისა (მელქიორისა, ალფენილისა) მივაქცევ თქვენს უარღლებს ფურცლებზე, მავთულებზე და სუფრის მოწყობილობაზე (პრობორზე); კოვებზე, ჩანგლებზე, დანებზე, სუფრის და ჩაის დესერტის ხაჩებზე (ბლუდებზე), სამოვრებზე, პოდნოსებზე, ჩაინიკებზე, ყვადნებზე, სტანის დასადგმელებზე, სუდოკებზე, კალათებზე და სხვა **შინაშის და სამელისი საზმებზე:** კანკლებზე ბარძიმ-ფეშუმზე, საცეცხლურზე, შანდლებზე, და სხვათა საეკლესიო ნივთებზედ.  
ზარდა ამიებისა არის კლდე სხვა სახლის მშენებელი მოწყობილობის ლიუსტრები, ხილის და შამფანსკისათვის ფაზები, ეტაფერკები, სარკები, სურები, ბაკალები, სანიცრები და სხვ.  
მს ფირმა არსებობს 1809 წლიდან და ვანტქმულია თავის მკიდრობით რიგიანის ხელოვნებით. მსურველთ შეუძლიანთ მიმართონ შემდეგ განყოფილებებში:  
1) პეტერბურგში, ნევის ქუჩაზედ № 26 შანის სობოროს პირ-და-პირ,  
2) მოსკოვში, ნიკოლსკის ქუჩაზე, შერემეტიევის სახლებში,  
3) მოსკოვის გამოფენაზე მე-VI განყოფილებაში,  
4) ნიჟნი ნოვგოროდის ოქრომჭედლების რიგში, № 30.  
პრეის-კურანტი და ფურცლების ნიმუშები მუქათათ მსურველთ გაემგზავნებათ.  
შაბრიკა ეძებს აგენტებს რეკომენდაციით.

(12—8)

ლაიბეკლა და ისეილება  
კვიანის ქართული წიგნის მალაზიაში  
მამაშლის

საერთო ძეგლობეობაზე  
თსხულება  
ანტონ შურცელაძის  
გამოცემული  
ზაქარ შიქინაძისაგან.  
ფასი თითო წიგნისა ერთი აბაზი

ბოღვარულ-ინგლისური მუთანი  
ნმარლისა მსურველთ შეუძლიანთ  
იქონის თ. ა. პავინოვისაგან,  
მელიც არის აგენტი ბ. გოგარდისა.  
კანტორა შვილისაგან არის ტფილისის ქალაქში, აწმრუნის სახლში, დროცვის ქუჩაში.  
(6—6)

**ტამბია**  
საკვებავ ხორაგულებათა, რომელთა იყიდებანთ თფილისის ბაზრებში, ნებში და დაცარებთ 16 ივნისსა 1 ივლისამდის.  
ზამომცხვარი პური: ხორბლის ფქვილი  
პირველის ხარისხის — 1 გირ.  
მეორის „ „ — 1 გირ.  
მესამის „ „ — 1 გირ.  
იმევე ფქვილ. თორნეში გამოცხვარი პირველის ხარისხის — 1 გირ.  
მეორის „ „ — 1 გირ.  
შვარის-მამის პური:  
პირველ ხარისხის ლავაში 1 გირ.  
მეორის „ „ — 1 გირ.  
მესამის „ „ — 1 გირ.  
ძროხის ხორცი:  
პირველის ხარისხის — 1 გირ. 10  
მეორის „ „ — 1 გირ. 8  
სუკი — — — 1 გირ. 15  
სხვების ხორცი — 1 გირ. 9  
ლორის ხორცი:  
პირველი ხარისხის — 1 გირ. —  
მეორის „ „ — 1 გირ. —